

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVI., číslo 10

19. 5. 2019 / neprodejné

Z OBSAHU	Cokoliv jste učinili jednomu z mých bratřích, mně jste učinili	04
	Do Evropského parlamentu nevolíme strany, ale frakce. Má smysl jít k volbám?	10
	Moralista Haidt: Univerzity rozmazlují studenty a chrání je před „nebezpečnými“ ideami	13

P. Vít Uher. Foto: © Hornikova Lucie / Člověk a víra

Mateřský přístav

Na jedné straně by se mohlo zdát, že psát v květnu zamyšlení nad mariánskou úctou je nošením dříví do lesa, ale na druhé straně asi všichni moc dobře víme, proč je to potřebné a přímo nutné. V současné době prožívá naše Matka Církev období zkoušek, a proto je více než vhodné obracet se na její dokonalý vzor, který máme právě v Matce Boží.

V této souvislosti jsem si vzpomněl na dosti známý sen sv. Jana Bosca, který popisuje vidění těžkého období Církve. Viděl Církev jako velkou loď plující na moři, která je ohrožována velkými vlnami a mnoha nepřátelskými útoky menších lodí, které jsou kolem ní. Útočí všemi možnými zbraněmi a snaží se za každou cenu potopit velkou loď. Avšak

tato loď přes všechny útoky směřuje do přístavu, který je ohraničen dvěma sloupy. Jedním sloupem je naše Neposkvrěná Matka u jejíchž nohou je vidět nápis „Pomocnice křesťanů“. Druhý sloup je mnohem větší a silnější a je na něm vidět hostie a nápis „Spása věřících“. I když je loď neustále atakována nepřátelskými útoky, směřuje pevně k těmto sloupům, které jí označují jisté a pokojné místo pro zakotvení.

Sen sv. Jana Bosca je více než výmluvný právě pro současné období Církve. Potřebujeme blízkost naší nebeské Matky skrze rozmanité modlitby a pobožnosti, které nám během staletí Církev zanechala, a to zvláště v modlitbě sv. růžence a pokud možno též malou osobní poutí

do jakékoliv mariánské svatyně. V tomto měsíci se máme snažit více proniknout do tajemství jejího života, který nám ve své podstatě odhaluje vlastní poslání každého katolického křesťana: jak prožívat náš život ve spojení s Kristem. Nikdo jiný nám nemůže pomoci proniknout do tajemství života našeho Pána přítomného v Nejsvětější Svátosti lepším způsobem než jeho Matka.

Prosme ji ať Ho nosíme v srdci se stejnou vírou a láskou jako ona, abychom Ho jako ona mohli jednou vidět tvář v tvář.

*P. ThLic. Vít Uher, Th.D.,
farář Římskokatolické farnosti u kostela
sv. Prokopa v Praze – Žižkově*

Asia Bibi opustila Pákistán

Asia Bibi. Foto: ACN

Asia Bibi, křesťanská matka pěti dětí zproštěná loni na podzim nařčením z rouhání, které se v Pákistánu platí životem, opustila Pákistán. Potvrdil to anonymní zdroj z ministerstva zahraničí. „Asia Bibi je svobodná žena a vydala se na cestu na základě svého svobodného rozhodnutí.“

Přestože nebylo specifikováno, do jaké země zamířila, v posledních měsících se objevovaly hypotézy, že pronásledovanou křesťanskou rodinou přijme Kanada. Krátce po Asiině propuštění kanadský premiér Justin Trudeau uvedl, že jeho vláda vyjednává s Pákistánem

o potenciálním poskytnutí azylu pro Asiu Bibi.

Asia Bibi byla zproštěna viny 31. října 2018 po devíti letech ve vězení a rozsudku k smrti. Její odvolací soud byl opakovaně odkládán kvůli nátlaku a výhrůžkám ze strany fundamentalistických skupin. Po osvobození statečné křesťanky svolala vlivná fundamentalistická strana Tehreek-i-Labbaik Pakistan (TLP) demonstrace, které ochromily hlavní Pákistánská města, a její přívrženci hrozili smrtí soudcům nejvyššího soudu a Asiinu advokátovi Saifu Malookovi. Vláda Imrana Khana se rozhodla vyjednávat s manifestanty, aby se předešlo další eskalaci násilí, a přistoupila na jejich žádost o revizi verdiktu. Následně byla Asia propuštěna, avšak nesměla zemi opustit.

Případ Asie Bibi změnil směr díky soudcům pákistánského nejvyššího soudu. Saquib Nisar a Asif Saeed Khan Khosa prokázali, že veškerá obvinění a rekonstrukce údajného rouhání byla lživá.

Vatican News

Katolická církev otevřela kontaktní místo na pomoc obětem sexuálního zneužívání

Foto: Tomáš Tětiva / ČBK

Česká biskupská konference společně s konferencemi vyšších řeholních představených otevřela kontaktní místo, jehož cílem je zprostředkovat péči a pomoc nezletilým a zranitelným osobám, které se staly obětí pohlavního zneužití duchovním či laikem v rámci církve. Kontaktní místo je zřízeno k 1. květnu 2019 a má speciální webové stránky ochrananezletilych.cz.

Kontaktní místo zprostředkuje odbornou duchovní a sociální péči, včetně terapeutické a psychologické pomoci, a poskytne orientační právní rady pro případné další kroky při řešení kauzy sexuálních zneužívání. Kontaktní místo disponuje sítí odborníků z řad psychote-

rapeutů, duchovních a právních poradců, a to po celém území České republiky.

„Klientům kontaktního místa chceme nabídnout zprostředkování kvalifikované péče odborníků a samozřejmě zaručujeme zachování absolutní mlčenlivosti, anonymitu a ochranu osobních údajů. Klienti mohou oslovit pracovníky kontaktního místa telefonicky, e-mailem a také prostřednictvím webového formuláře, který je součástí nově zřízeného webu (ochrananezletilych.cz),“ říká pražský pomocný biskup Zdenek Wasserbauer, který byl delegován za ČBK koordinací zřízení tohoto místa.

cirkev.cz

SLOVO BISKUPA

Nyní je čas bránit pravdu, řekl biskup z Phoenixu na modlitební snídani

Mons. Thomas J. Olmsted. Foto: Tyler Orsburn / CNS

Washington (CNA) – Phoenixský biskup Thomas Olmsted vyzval na setkání katolických představitelů z celé země k tomu, aby se postavili proti herezím moderní doby a bránili důstojnost lidské osoby, těla a duše, jako nedílnou součást obrany víry.

Na Národní katolické modlitební snídani 23. dubna tento hlavní řečník uvedl, že význam lidského těla je jádrem současné mravní krize a je klíčový pro zvěstování katolického učení v moderní společnosti.

Olmsted podle svých slov věří, že dochází ke „katastrofě“ předpovězené papežem sv. Pavlem VI. v encyklice *Humanae Vitae*. Když manželským párům ze své diecéze citoval z jedné exhortace, řekl, že sexuální revoluce v minulém století způsobila lidstvu „pohromu v takovém rozsahu, jaký nikdy předtím nepoznalo“.

„Dost! Manželé a manželky, matky a otcové, jste povoláni k tomu, abyste byli laskaví, odvážní a dokázali jít proti současné kultuře. Můžete vybudovat něco lepšího, svobodnějšího, velkorysejšího a vznešenějšího,“ řekl a prohlásil, že přetváření společnosti začíná doma.

Manželé a manželky musí brát zcela vážně svůj svátostný manželský slib, vysvětlil Olmsted. To znamená, že manželské páry musí být otevřené novému ži-

votu, ať „cestou manželského aktu“ nebo prostřednictvím adopce či pěstounství.

„Nebojte se zapustit své kořeny hluboko do živé vody, kterou je Ježíš Kristus. On vás neopustí,“ prohlásil Olmsted. „Veďte svou rodinu a veďte ji s hlubokou a dětskou vírou tam, kam vás Pán požádá.“

„Rodina,“ řekl Olmsted, „je znamením, které porazí hereze současné doby, z nichž všechny se týkají lidského těla. Ať ve vztahu k pravé povaze manželství, života a genderu či ke Kristovu vzkříšení, když je zpochybňována důstojnost těla, pravda zvěstovaná církví je zavržena – ke škodě manželství a nenarozených dětí.“

Olmsted řekl, že je zásadní povinností katolíků „bránit každé dítě“ a vydávat odvážné svědectví pro život. To od každého vyžaduje, aby „rozšířil své srdce a dítě přijal“ a „dělal to, co ti s tvrdým srdcem dělat nechtějí“.

„My křesťané pak v současné době musíme bránit tuto realitu manželství – v našich domovech i na veřejnosti, a to navzdory reálnému riziku, že za to budeme pronásledováni,“ prohlásil.

„Zvládneme to. Byli jsme stvořeni pro dobu, jako je tato.“

Catholic News Agency

Jistá veřejná osobnost nedávno řekla, že svoboda se nemá zaměňovat s pořádkem. Myslela to v politickém životě. A ihned se proti tomu vynořily námitky. Tento výrok totiž je – podle nich – dvouznačný a plně vyjadřuje koncept svobody, jak ji chápali kdysi osvícenci, a který není realistický a tedy ani katolický. K tomu, aby se svoboda mohla stát součástí společenského života, vyžaduje se nejdříve pořádek, který umožňuje odlišit svobodu od libovůle. Politické společenství má vždycky respektovat pořádek nezávisle od většiny, tedy pořádek v oblasti morálky, a tedy práva, na čem se mají zakládat právní předpisy a zákony, to znamená nejdřív povinnosti a pak práva.

Toto pravidlo bylo známé už od nepaměti. Vzpomínám si, když jsme se začali učit na střední škole latinský jazyk (tehdy jen jako nepovinný předmět), učili jsme se některé staré latinské výroky. Jeden, který mi zůstal dodnes v paměti, zněl *otium post negotium*. Ve volném překladu zní: odpočinek až po splnění povinností.

Dnešní společnost se tím moc nerídí. A týká se to obzvláště náboženské oblasti. My si chceme užívat, odpočívat už dávno předtím, než jsme splnili své povinnosti. Mluví se stále jen o právech, ale kdo kdy dobrovolně bojoval za splnění povinností?

S tím je úzce spojen takový druh milosrdenství, kterým nám Bůh odpouští hříchy bez toho, abychom se museli změnit, obrátit, olitovat své hříchy... To je v rozporu s učením Církve (založeném na učení Ježíše v Novém zákoně): „Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ (Jan 20, 23)

To znamená, že když chceme, aby nám Bůh odpustil (ale to samé platí i mezi lidmi), musíme své viny upřímně litovat, prosit o odpuštění. To děláme při každé mši svaté... Bez tohoto nemůžeme dosáhnout odpuštění. Ne kvůli tvrdosti Boha, ale kvůli spravedlnosti, bez které milosrdenství a odpuštění je nemyslitelné.

+Ladislav Hučko

Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSC, apoštolský exarcha řeckokatolické církve

COKOLIV JSTE UČINILI JEDNOMU Z MÝCH BRATŘÍ, MNĚ JSTE UČINILI

O Sýrii se v uplynulých letech popsalo mnoho papíru, ať již opravdového nebo toho virtuálního. Nyní jakoby tato země, která je často zvána „kolébkou křesťanství“, téměř zmizela z povrchu mediálního světa.

Arménská katolická katedrála v Aleppu. Foto: ACN

Sem tam se ještě někde dočteme o nějakém diplomatickém jednání, občas nám sdělí média nějakou zprávičku o občasném vojenském úspěchu či neúspěchu Kurdů. Křesťanská média občas zmíní trápení křesťanů na Blízkém Východě. Ale rozhodně je jasné, že Sýrie již mediálně nefrčí. To ovšem neznamená, že ona těžká zkouška, která dolehla na Syřany v podobě války občanské (takto ji nazývala média našeho civilizačního okruhu), přesněji by však bylo označení „syrská válka proti terorismu“, byla u konce.

Když dnes řekneme terorista, většina lidí si představí bradatého, do oděvu orientálního střihu oděného hrdého majitele vynálezu pana Kalašnikova, který obut v sandálech pobíhá pouštní oblastí a trénuje si mušku střelením do živých terčů... Představit si však teroristu jako člověka oblečeného ve společenském, obutého v naleštěných botách s perem v ruce a s hesly o demokracii na rtech se

nám, příslušníkům euroatlantské civilizace jaksi přičí.

Nebylo první, nebude poslední

V lednu roku 2016 P. Ibrahim Alsabagh, františkán z Aleppa, sděloval redaktorovi Avvenire: „Včera v našem sousedství zemřelo dítě zimou. V jejich domě nebylo nic, co by jim mohlo pomoci, aby se několik dní udržovali v teple, a ono to nezvládlo. A nebylo první. A nebude ani poslední v tomto chladném zimním období v Aleppu. Tady se umírá na válku a její jedovaté ovoce, které válka s sebou přináší. Je tu však i jiný zákeřný nepřítel, o kterém se velmi málo mluví, a za který nese Evropa velkou odpovědnost: je to embargo Evropské unie, které bylo proti Sýrii vyhlášeno před čtyřmi lety a od té doby je opakovaně potvrzováno, což naši zemi dusí.“ Tento hlas z úst katolického duchovního není nikterak ojedinělý. Zaznívá z mnoha nejen křesťanských úst již celých osm let. A jak to tak vypadá, tak ještě ně-

jaký ten pátek zaznívat budou. A to i ty pátky, které přijdou po 1. 6. 2019. Sankce vyhlášené v Evropské unii loni v květnu mají roční platnost, ale nepochybují o tom, že budou elegantně nastoleny i na rok následující. Ó, jak rád bych se mýlil.

Jistě, často je slyšet, nebo alespoň bývalo, že tyto sankce jsou nutné, aby se tento konflikt vyřešil bez krve a co nejrychleji. Jak vidno, zase až tak rychle a bezbolestně se to nedaří. Jenže dnes se žel Bohu točí svět tak, že když se něco neosvědčí, tak se to nezruší. Naopak, přidá se na síle a intenzitě. Je to jako pokusit se opravit nefunkční kotel tím, že budeme více a častěji přikládat až dojdeme k okamžiku, kdy se ozve příšerná rána a spolu s kotlem nám zmizí i půlka domu. Což nakonec zhodnotíme prohlášením: „Mysleli jsme to dobře, jak je možné, že to nefungovalo?“

Všechno je na příděl

Ale vraťme se zpět do Aleppa. Jak asi vypadá ono, již osvobozené, město po třech letech od nářku otce Ibrahima? Obrázek si můžeme udělat díky slovům Mons. Georgese Abu Khazena, od roku 2014 římskokatolického biskupa v Aleppu: „Válka možná skončila, nebo se blíží ke konci, ale tady v Aleppu a ve zbytku Sýrie se tíha sankcí stává nesnesitelnou. Chybí všechno. My křesťané, stejně jako všichni Syřané, žijeme v nemožných podmínkách. Všechno, i to nejzákladnější, je na příděl. Láhev plynu vám naplní pouze jednou za dvacet dní. Soukromá auta mají nárok na dvacet litrů benzínu každých pět dní, taxikáři si mohou každý druhý den koupit dvacet litrů. Důsledky, věřte mi, jsou velmi těžké. Mnoho vozidel veřejné dopravy již nejedí a školní autobusy stojí téměř všechny. Mnoho dětí, zejména těch z nejbližšího

Mons. Georges Abu Khazen (první zleva). Foto: ACN

nějších a znevýhodněných čtvrtí, se tak nemohou dostat do škol. Pokud k tomu všemu přidáte stále se zvyšující náklady na život, pochopíte, jak je situace složitá. Poprvé cítíme téměř nesnesitelnou tíhu“. A Mons. Khazen pokračuje: „Situace je nyní skoro horší, než když se bojovalo, protože tehdy byla naděje a snaha reagovat. Dnes však vládne zmatek. Když lidé bojovali v Aleppu, měli motivaci, měli vnitřní impuls, který je nutil snášet protivenství. Dnes jsou však lidé unavení a zklamaní ... ztrácí naději ... už nevědí, jak to skončí.“

Když pak byl pan biskup Khazen dotazován, zda si myslí, že evropské země na křesťany v Sýrii zapomněly, odpovídá: „Možná na nás zapomněly ... bohužel si nás pamatují jen proto, aby nás zasáhli a ublížili nám uvalením sankcí. Kromě Maďarska a Polska nám všechny ostatní evropské národy chtějí ublížit.“

Evropa syrské křesťany hodila přes palubu

Kdyby byl tento hlas ze strany syrských křesťanů ojedinelý, možná by nás to příliš trápit nemuselo. Jenže tomu tak není. Již od začátku této prapodivné války za demokratizaci Sýrie takovéto hlasy zaznívají a i když je v Sýrii křesťanských církví různých ritů tolik, že by se nám Evropanům mohla jevit křesťanská scéna v této

zemi velice rozdrobená až přímo zmatečná, v jednom jsou vzácně jednotní, v názoru, že až na výjimky Evropa syrské křesťany hodila přes palubu.

Jestliže v úvodu píši o zkoušce, tak bych rád parafrázoval starý vtíp, ještě z dob socialismu o recepci, který byl vlastně velice výstižnou definicí jevu zvaného recepce: Recepce je, když lid pojídá ústy svých zástupců plody své práce. Nyní tedy ona slíbená parafráze vztažená na sankce proti Sýrii: Sankce jsou, když lid hlasováním svých zástupců užívá daní jím odvedených k trápení národa jiného. Parafráze nebývají vždy dokonalé, ale myslím, že tato parafráze celkem jasně vystihuje, o čem zde jde. Jsme vlastně (nyní za demokracie) v mnohém stejně bezmocní jako před třiceti lety. Ona bezmocnost je vlastně naší jedinou omluvou, která eliminuje naši odpovědnost za neúspěch u zkoušky.

U zkoušky, která trápí Sýrii i Evropu a z které zatím Sýrie, ač citelně ztrácí, zatím vychází vítězně, zatímco my, díky našim voleným a jmenovaným zástupcům úspěšně prohráváme.

Využívejme efektivní zbraně

Pokud na tento problém budeme nahlížet optikou 25. kapitoly Matoušova evangelia (Mt 25,31–46), mnohým z nás jistě začne běhat mráz po zádech. Obzvláště, když si uvědomíme, že s největší prav-

děpodobností by za současného stavu na našem politickém „nebi“ nehlasoval v Radě EU pro sankce pouze ministr ze strany KSČM či SPD.

Kdybychom se my křesťané však spoléhali pouze na mocné tohoto světa, projevíli bychom se jako nevěřící. A to přece nejsme. Sice žijeme ve světě, ale jak víme, z tohoto světa nejsme a tak máme k dispozici i jiné prostředky, než demokratické volby. Volby, které, kdyby mohly něco změnit, by již byly přeci dávno zakázané. Krom bombardování svých volených zástupců na všech úrovních, počínaje komunálem a uíí konče, telefonáty, e-mail, i klasickými dopisy konče, využijeme oně zbraně která je mocnější než všechny sofistikované zbraně světa tohoto (ale i toho padlých andělů). (Mt 17, 14–21) A také nezapomínejme na almužnu. I když s tou je to díky sankcím poněkud komplikované, ale jde to přes Libanon, případně přes jiné státy, které nejsou v EU. Situace, kterou popisuje P. Alsabagh v roce 2016 se totiž nikterak nezměnila: „Sankce prakticky znemožňují posílat peníze přímo prostřednictvím bankovních převodů, jsme nuceni zakládat konta v Libanonu nebo řešit těžké bankovní poplatky. Pravidelné kanály se stále více zužují a ve skutečnosti tak brzdí případnou solidaritu, která v posledních letech pochází z mnoha zemí...“

Nadějí tedy, že v této zkoušce obstojíme, máme. Snažme se, ji neztratit. S pomocí Boží a všech svatých (zvláště těch pocházejících ze Sýrie; a není jich zrovna málo) snad neskončíme v poli poražených. Vždyť konečné vítězství patří Kristu, a pokud mu zachováme věrnost, tak i nám.

P. Evermod Jan Sládek, OPraem.

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. je administrátorem farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

SPRAVEDLNOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

V životě každého autora jsou dvě skutečnosti tajemně na sebe navázané: to co píše a to co osobně zažívá. Nejslavnější dílo Fjodora Michailoviče Dostojevského *Zločin a trest* je neoddělitelné od zkušeností spisovatelova osobního života: mravní přestupky volají po duchovním trestu. Kdyby on sám nebyl býval předmětem všech těch nesmazatelně silných mravních zážitků a zkušeností, určitě by nebyl býval schopen popsat tak přitažlivé postavy, které se objevují v jeho díle.

Dostojevský napsal svůj první román *Chudí lidé*, když mu bylo 24 let. Okamžitě se stal hitem v celém Rusku. Následovalo několik malých příběhů, kterými stvrdil předpověď svých kritiků, že se stane velkým spisovatelem. Avšak první část jeho literární dráhy skončila náhlou ránou, když carská vláda zasáhla proti revoluční skupině, jíž byl Dostojevský členem, ač více z mladického nadšení než kvůli skutečnému revolučnímu přesvědčení. Přestože byl v této skupině v podstatě neškodný, byl odsouzený – dohromady se svými společníky – k trestu smrti. Car si přál, aby všechny přípravy na jejich popravu byly konány veřejně, krom závěrečného aktu poprav, kdy měli být četou vojáků zastřeleni. Na poslední chvíli jim car trest zmírnil. Vzдор tomu na nich celý proces zanechal stopy. Jeden z mužů se zbláznil. Dostojevský ho zobrazil v díle *Idiot*. Po této „jakoby“ popravě si Dostojevský odseděl čtyři roky v nelidských podmínkách tábora nucených prací na Sibíři. Pak sloužil pět let jako voják na polobarbarských základnách na odlehlých okrajích carské říše. Tyto zkušenosti, ač drastické a mučivé, nebyly pro něj beze smyslu. Dostojevskému umožnily nahlédnout hluboko do myslí zlodějí a vrahů. I učení Krista a spiritualita Ruské ortodoxní církve mu

Foto: QuinceMedia / Pixabay

Spravedlnost je ctnost, která je nasměrovaná na jiného člověka. Tato jednoduchá věta má rozsáhlé důsledky.

začaly dávat hlubší smysl a pomohly mu pochopit vztah mezi utrpením a spásou.

Poražení a vítězové

Zločin a trest je mistrovským dílem druhé fáze Dostojevského literární tvorby. Příběh se točí okolo chudého studenta Raskolnikova (v ruštině „rozštěpený“ či „schizofrenik“), který je nakažený racionalistickým nihilismem mladé revoluční generace. Raskolnikov je přesvědčen, že lidská rasa se skládá z „poražených“ a „vítězů“. Poražení jsou podřízené typy, kterým se musí vládnout konvenčním (pro ně vytvořeným) mravním zákonem. Vítězové jsou nadlidé, kteří stojí nad mravním zákonem. Sebe sama pokládá

za člena elitní skupiny, zařazuje se mezi vítěze. Aby si ověřil a dokázal, že skutečně stojí nad zákonem a že si může dovolit zabít jiného člověka bez výčitek svědomí, spáchá vraždu. Myslí si, že svůj čin je schopen odůvodnit přesvědčením o své domnělé nadřazenosti. Zavraždí starou majitelku záložny a její nevlastní sestru. Namlouvá si, že jejich vraždou je osvobodil od bídy a sobě pomohl, neboť získal peníze pro své další studium a matce a sestře zmírnil jejich chudobu.

Jeho experiment s vraždou se však obrátí proti němu. Pocit viny, který zažívá, je nesnesitelný. Brzy po vraždě dostane vysokou horečku, trvající čtyři dny. Během horečky jej navštíví v jeho pokoji

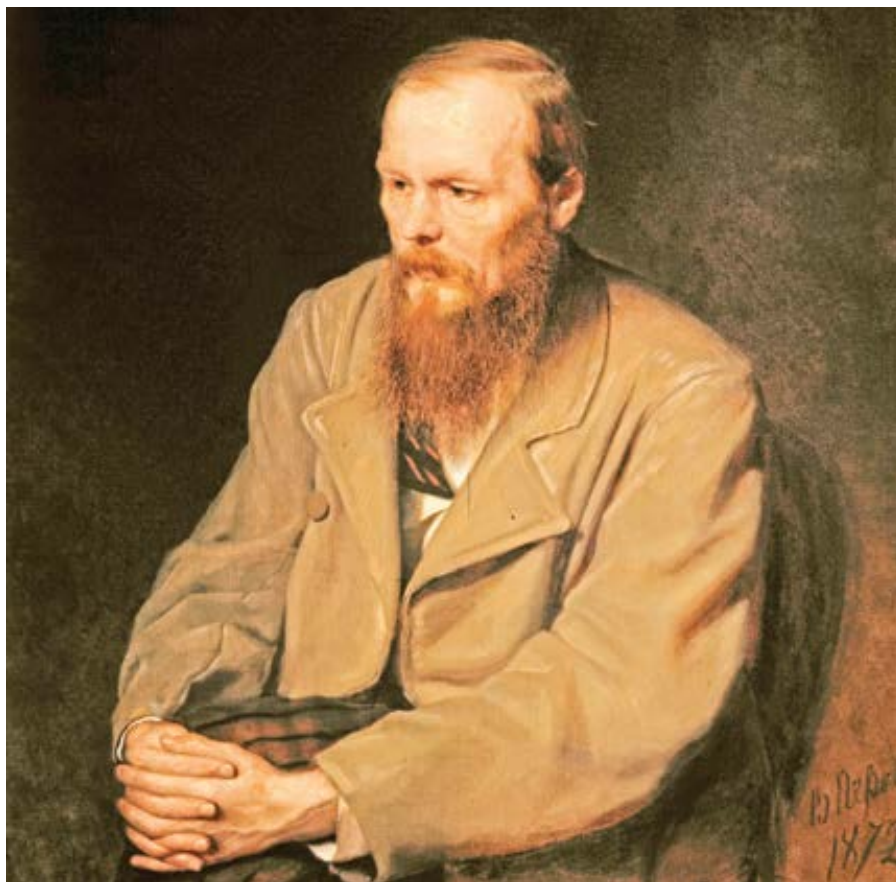
vyšetřovatelé a slyší jej blouznícího vyprávět věci, které ho zařadí mezi podezřelé. Raskolnikova neuvěřitelně mučí pocit viny, tak se jednou vyzná prostitutce Soně: „Vždyť já jsem zabil jenom veš, Soňo, blázna, zbytečného, škodlivého.“ Soňu však nepřesvědčí: „Člověk a veš?!“ Raskolnikov se stane upřímnějším: „Rozhodl jsem se někoho zabít, zabít bez chytráckého odůvodňování, pro sebe sama, jen pro mne samotného!... A pak, chtěl jsem se dovědět co nejdříve, zda i já jsem veš jako všichni ostatní nebo člověk. Zda mám překročit nebo nemám? Zda se mám odvážit sehnout a vzít si to nebo ne? Zda jsem jenom chvějící se bastard nebo mám právo.“ Soňa jej nutí, aby svůj zločin vyznal, protože ví, že jen tak mu Bůh bude moci znovu vrátit život.

Zákon spravedlnosti

Raskolnikov se pokoušel oddělit svůj rozum od toho, co chtělo jeho srdce, anebo jak říká jeden kritik, snažil se nahradit život rozumem. Jenže jeho živá zkušenost byla totálním krachem jeho teorií. Nebyl schopen obhájit svůj zločin, ať byla jeho racionalizace jakkoli důmyslná. Místo toho došel k tomu, že nezbytný základ pro konečnou spravedlnost je v jeho vlastním bytí. Zákon spravedlnosti, který přebýval v jeho nitru, volal po trestu. Nebyl schopen být znovu celistvým, dokud nevyznanal svůj zločin a nepřijal trest.

Raskolnikov se přiznal a odseděl si osm let vězení na Sibiři. Soňa se přestěhovala do vesničky nedaleko vězení, aby ho mohla navštěvovat. Skrze její lásku zahájil svou mravní regeneraci. Snahu vysvětlovat a racionálně zdůvodňovat své činy nahradil životem a tak jako Lazar z evangelia začal pomalu vycházet z hrobu ven. Jak řekl Dostojevský o Raskolnikovi a Soně: „Srdce jednoho bylo nevyčerpatelným zdrojem života pro srdce druhého.“

Před vydáním *Zločinu a trestu* napsal Dostojevský svému vydavateli, že jeho román bude psychologickým vyprávěním o zločinu, který spáchal mladý student, který „se oddá určitým nekompletním“ myšlenkám, poletujícím ve větru. A dodal, že v tomto díle rozvíjí téma, „že zákonný trest, uložený za zločin, děsí zločince nekonečně méně, než by si zákono-

Fjodor Michajlovič Dostojevskij. Foto: wikimedia.org

Je nedostatečné uznat, že jsme propojení navzájem jakýmsi neviditelným lanem spravedlnosti. K tomu, abychom byli vůči bližnímu spravedliví, potřebujeme si jej vážít.

dárci mysleli, částečně proto, že zločinec sám si morálně žádá trest“.

KOMENTÁŘ

Spravedlnost je skutečnost hluboce osobní. Hřích člověka proti bližnímu je zločin, který má dvě oběti: bližního a jeho samého. Mravní rozhodnutí nemohou být založena jen na chladnokrevné, sobecké logice a kalkulaci. Přítomnost druhého člověka nás zastaví a žádá, abychom byli spravedliví. Zákon spravedlnosti je něco, co nás přesahuje, a naše vnitřní duchovní skutečnost vyžaduje, abychom se mu podřídili. „Co žádá zákon“ je vepsané do našich srdcí, říká sv. Pavel. Když se ho budeme snažit vymazat, zničíme nejen svého bližního, ale i sebe, své nejniternější „já“. Světlo spravedlnosti zazáří jen tehdy, bude-li okruh mezi naším „já“ a bližním zapojený.

„Spravedlnost je ctnost, která je nasměrovaná na jiného člověka“, píše sv. Tomáš Akvinský (*Iustitia est ad alterum*). Tato jednoduchá věta má rozsáhlé důsledky. Člověk, který je úplně pohlcen jen sám sebou, jako Raskolnikov před svým obrácením, nebude schopen být spravedlivý vůči nikomu. Svět, obývaný takovými lidmi, bude totálně vyprázdněný od spravedlnosti. Ta se objeví, až když lidé začnou přemýšlet o tom, co dluží druhým.

Život v rovnováze

Ve světě nespravedlnosti jsou lidé osamělí a mají strach; ve světě spravedlnosti naopak mají pocit sounáležitosti a cítí se bedlivě. Nevyvážené osobní zájmy nespravedlivého jedince jej oberou o jakoukoli společenskou oporu a podporu. On nepočítá s druhými, ani druhí nebudou počítat s ním. Je to forma sobectví, která

Foto: FreePhotosART / Pixabay

Bylo to opravdu od něho chytré, říkali, že se rozhodl zapojit do hry žárlivost a skrze hněv ženy a její touhu po pomstě vynést pravdu na světlo.

je dokonale nepřátelská vůči jeho skutečným zájmům. Nespravedlivý člověk se desocializuje (odděluje od druhých). Stává se uprchlíkem z lidství (člověčenství). Tím, že si dělá, co chce, si může myslet, že z toho má úžasný prospěch, ale ve skutečnosti se odcizuje nejhlubšímu středu své osobnosti: od svého většího (lepšího) „já“, kterým je morálně napojen na druhé lidi.

Jsme tedy navzájem propojení. Přestože si to nemyslíme a možná mnozí ani nechceme. Nicméně tak je to zařízené. Bůh to tak chtěl. Jinak bychom nežili v rovnováze. Jak jako lidstvo, tak jako jednotlivci. A dopadli bychom jako loď, která se naklání na jednu stranu. Nedomáží-li se vyvážit, potopí se. To je logika života i logika spravedlnosti.

Logika však ještě nestačí. Je nedostačující uznat, že jsme propojení navzájem jakýmsi neviditelným lanem spravedlnosti. K tomu, abychom byli vůči bližnímu spravedliví, potřebujeme si jej vážít. Spravedlnost proto předpokládá lásku. Když chybí láska, pak je to pouhá rovnice, matematický výpočet. Sluší se však říci – pro útěchu těm, kteří si myslí, že láska si žádá citové vzplanutí – není možné vášnivě milovat každého. Je však možné milovat každého spravedlivě, dokonce i cizí a neznámé. Spravedlnost je otevřenost k lásce, kterou dlužíme všem lidem. Naproti tomu snaha o spravedlnost bez lásky je běžný jev.

Nespravedlivá manipulace

Viktor Hugo vypráví příběh, který ilustruje oddělení spravedlnosti od lásky. Jeden nešťastný člověk se snažil nakrmit ženu a dítě, které miloval. Nedařilo se mu to, i když vyčerpal všechny prostředky. Proto se rozhodl, že bude falšovat peníze. To se tehdy trestalo smrtí. Jeho ženu zatkl, protože použila první kopii falzifikátu. Odmítla svědčit proti manželovi a vehementně popřela jeho vinu. Královský prokurátor však vymyslel mazaný plán. Šikovně poslepoval částičky roztrhaného dopisu, kterým přesvědčil nešťastnou ženu, že má sokyni a že jí byl manžel nevěrný. Žena, přemožená žárlivostí, udala svého muže, všechno vyzradila a poskytla prokurátorovi potřebné důkazy manžellovy viny.

Když se o případu dověděli lidé, zaslí nad bystrostí a šikovností prokurátora. Bylo to opravdu od něho chytré, říkali, že se rozhodl zapojit do hry žárlivost a skrze hněv ženy a její touhu po pomstě vynést pravdu na světlo. Avšak jeden klerik s pověstí svatosti, když se dověděl o případu a o místě, kde se měl konat soud, měl na počínání prokurátora trochu jiný názor. Když přišel na místo, ptal se: „A kde je královský prokurátor, který tu má být souzený?“

Klerik jasně vidí, že žena byla nespravedlivě zmanipulována. Úředník použil podvod jako cestu k tomu, aby v ní

vyvolal touhu po pomstě a tak ji dotlačil k přiznání. Ženu surově využil jako pouhý prostředek k dosažení svého cíle. „Spravedlnost je ctnost, která dává každému, co mu patří“, říká sv. Augustin. Spravedlnost předpokládá právo. Jestliže něco dlužíme druhému člověku, pak jen proto, že má na to právo. Falšovatelova konkubína (žena) měla právo nebyť klamána, emocionálně zmanipulována. Měla právo nebyť použita jako nástroj. Pascal moudře podotknul, že spravedlnost a moc vyžadují vzájemně vyváženou rovnováhu. „Spravedlnost a moc musí jít ruku v ruce“, napsal, aby tak to „co je spravedlivé bylo přesvědčivé a co je přesvědčivé, bylo spravedlivé.“

Tři formy spravedlnosti

Spravedlnost je záležitost osobní, protože se zajímá o lidskou osobu a její práva. Zároveň však je i neosobní, protože skutečná spravedlnost není ani hračkou mocných, ani privilegiem slabých a zranitelných. V tomto smyslu Tomáš Akvinský cituje dva hlavní důvody, proč lidé selhávají v uplatňování spravedlnosti: „ohledy na bohaté a ohledy na dav.“

Existují tři základní formy spravedlnosti. První je spravedlnost, kterou lidé dluží jeden druhému. Jde tu o povinnost, kterou rozličné části jedné společnosti mají jedna vůči druhé a nazývá se záměnná, komutativní spravedlnost. Je to spravedlnost, kde se členové identického organismu vzájemně podporují a navzájem si dávají to, co jsou povinni si dávat, aby organismus mohl fungovat jako celek. Apoštol Pavel to popisuje, když hovoří o komunitě jako o těle, které má mnoho údů, které všechny žijí v jednotě (Řím 12,4). Takovou jednotu a harmonii narušuje parazitismus. Je to hluboká forma nespravedlnosti, kde jeden člen společenství žije na úkor ostatních. Bere a nedává. Parazitismus je fatální věc, protože je to rakovina organismu. Parazitická buňka postupně zničí tělo.

Druhá forma spravedlnosti popisuje vztah mezi celkem a jeho částmi anebo společností vůči jedinci. To je tzv. distributivní spravedlnost. Jde o spravedlivé rozdělování dober ze strany „vedení“ společenství jeho členům. Opět tu můžeme uvést příklad těla: kdybychom nedá-

V komutativní spravedlnosti by měli jednotlivci vrátit, co si navzájem dluží. Státní ochrana je zas příkladem distributivní spravedlnosti. Platba daní je příkladem legální spravedlnosti.

vali jedné části našeho těla to, co jí patří, postupně by odumřela a poškodil by se tak i celek. Společnost, která zanedbává jednoho člena na úkor druhého, není spravedlivá a v konečném důsledku na to doplácí.

Konečně je tu povinnost částí vůči celku, která má název legální anebo všeobecná spravedlnost. Je opakem distributivní spravedlnosti. Údy nemohou od organismu jen brát. Musí i dávat, aby celek mohl fungovat. Jestli jen berou, tak jen na chvíli, když se potřebují vzchopit, uzdravit ... nebo naladit. Ale pak musí i oni přispívat na potřeby celku, jehož jsou členy.

Každá ze jmenovaných tří forem spravedlnosti má v sobě určitou formu

závazku, zadluženosti. V komutativní spravedlnosti by měli jednotlivci vrátit, co si navzájem dluží. Státní ochrana je zas příkladem distributivní spravedlnosti. Stát dluží svým členům, co jim patří. Povinnost platit daně je příkladem legální spravedlnosti.

Souhra těchto tří forem spravedlnosti tvoří pouto, které drží civilizované jedince v civilizované společnosti pospolu. Je ztělesněním zlatého pravidla a znamením úcty k zásadě, že všichni lidé jsou si rovni zásadně i před zákonem.

Nepřekvapily tě myšlenky této úvahy? Myslel sis dosud, že spravedlnost je zaměřená na rovnováhu celku: nás, jedince, protože i my jsme součástí celku společnosti a své-

ta? Tím je spravedlnost ve skutečnosti požadavkem integrity.

Měl jsi i ty někdy podobnou zkušenost jako Raskolnikov: myslel sis, že to, co jsi provedl, nikdo nevidí, ale mohl ses kvůli výčitkám svědomí zbláznit? Jak sis to tenkrát vysvětlil? Jak myslíš, že si to lidé všeobecně vysvětlují? Jak jsi to tehdy řešil? Jak to lidé běžně řeší?

Nejsi ve svém prostředí parazitem? Uvědomuješ si vzájemný svazek a propojení s ostatními, kde každý máme práva i povinnosti? Znáš ze svého okolí lidi, kteří jen berou a nedávají? Co by se s tím dalo dělat?

Co potřebuješ vlivem těchto myšlenek v sobě dotáhnout do konce? Co změnit? Co obrátit?

Přeložila Sylva Bernardová

Zpracováno podle DeMarco, Donald.

The Heart of Virtue: Lessons from Life and Literature Illustrating the Beauty and Value of Moral Character. San Francisco:

Ignatius Press, 1996.

Vydávat svědectví: JEDINÁ MODLITBA

Jsem katecheta, která se mnoho let věnovala výuce náboženství na školách a faře. Postupem doby, jak stárnu, jsem upozorovala, že se současné dětské generaci začínám mentálně vzdalovat a přestávám jí rozumět. Začala jsem se tedy věnovat starým lidem. Chodím do domovů důchodců s katechezí pro seniory. Často mám pocit, že jsou to vlastně stále tytéž děti, které jsem učila kdysi, jenom jsou o několik desítek let starší. Těm rozumím, protože i já jsem už seniorka.

Mnohdy se tam setkávám s lidmi na úplném konci života, s umírajícími. V jednom domově důchodců mi řekli, že tam umírá stará paní, ale že je na tom tak špatně, že už mě asi nebude vnímat. Přesto jsem se za ní vypravila a překvapilo mě, že byla ještě docela při smyslech a byla schopná si i povídat. Chvilí jsme si spolu opravdu povídaly, takovým tím zvláštním způsobem rozhovoru s lidmi na konci cesty. Potom jsem se jí zeptala: „Chodila jste někdy taky do kostela?“ Z posledních sil se opřela o lokty, trochu se nadzvedla a velmi hlasitě a důrazně prohlásila: „Nikdy!“

Já jsem se tak jasné řeči velmi ulekla, zůstala ve mně malá dušička. V duchu jsem úpěnlivě prosila Ducha svatého o pomoc a s tou největší něžností, jaké jsem v tu chvíli byla schopna, jsem se jí zeptala: „Ale když jste byla malá, to jste se někdy doma modlili, ne?“

Ona se hluboce zamyslela a po chvíli váhavě pronesla: „No, když jsem byla malá, to ano, to jsme se modlili ...“ „Tak víte co,“ povídám, „já se teď u vás pomodlím a bude pro mne velikou ctí a radostí, když mi to dovolíte, nemusíte dělat vůbec nic,

jenom mi to, prosím, dovolte.“

Se zavřenými očima pomalu přikývla. Začala jsem se nahlas modlit Otče náš a Zdrávas Maria. Paní se najednou začala polohlasem připojovat a po tvářích jí stékaly velké slzy. I já jsem slzela dojetím, a tak jsme se tam spolu modlily i plakaly zároveň. Byla to velmi hluboká, i když jednoduchá modlitba. „Děkuji vám“, řekla, když jsme skončily. I já jsem jí poděkovala.

Odcházela jsem nesmírně dojatá pomyšlením na Boží milosrdenství, jemuž snad stačí i jedna jediná modlitba, aby zachránil člověka, který na něj třeba dlouhá léta nedbal. Jak veliký jsi Bože, ve své milosrdné lásce k člověku!

Za několik dní paní zemřela.

Jiřina z Velešín

DO EUROPARLAMENTU NEVOLÍME STRANY, ALE FRAKCE. MÁ SMYSL JÍT K VOLBÁM?

Za Evropu zelenější!, Za Evropu žlutější!, Za Evropu rudější!... Blíží se volby do Evropského parlamentu, a tak jsme opět bombardováni slogany.

Panno Maria, Prostřednice všech milostí, píší tento text pro Tebe... vypros mi milost, aby byl prospěšný všem jeho čtenářům.

Někteří kandidáti slibují, že nám z Bruselu v Česku zavedou rychlovlaky. To je zjevný nesmysl, kompetence europoslanců prosadit něco v České republice je nulová. Ale co když chtějí prosadit „lepší Evropu“? Přesně to by měl mít europoslanec v popisu práce, ne?! Podívejme se, zda navrhuje rozumná opatření, smysluplné regulace, zda chce zrušit něco škodlivého... a podle toho volme. Anebo je to jinak?

Pravomoce

V českém parlamentu může návrh zákona předložit poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda a krajská zastupitelstva. Pokud chce poslanec zavést nový zákon nebo novelizovat stávající, vyjedná si podporu, předloží návrh a tradá... po průchodu legislativním procesem vstoupí zákon v platnost. V Europarlamentu to asi bude nějak podobně. Kdyby chtěl některý europoslanec zrušit GDPR, připraví návrh na zrušení GDPR, vyjedná pro něj podporu... Moment, europoslanci nemohou navrhnout evropské zákony. Dobře, tak vyjedná, aby návrh předložil poslanecký klub jeho frakce... Ne, to taky nejde. Tak příslušný výbor? Ne. Musí snad pro návrh získat předsedu Europarlamentu? Ne, ani ten nemůže předkládat zákony. Hm, to nevypadá dobře... Tak asi Evropská rada... jejím členem je i český premiér, pokud je zrušení GDPR výhodné pro ČR, třeba půjde přesvědčit, aby to vyjednal v Radě... Ale ne, ani Rada, v níž jsou nejvyšší představitelé členských států, nemá v EU zákonodárnou iniciativu. Tu má pouze Evropská komise. Kompetence europoslance zavést, změnit nebo zrušit nějakou evropskou regulaci je

Foto: Arnaud Jaegers / Unsplash

nulová. Úplně stejně nulová, jako jeho kompetence postavit Hyperloop z Brna do Prahy.

Klid, tak zvolíme dobrou Komisi. Národní strany jsou v EP sloučeny do frakcí, ty tedy navrhnou své kandidáty na členy Komise... nebudu vás trápit další slepou uličkou, asi už vidíte ten vzorec – bylo by to logické, a proto tomu tak není. Frakce pouze představí své kandidáty na předsedu Komise. Z těch jednoho vybere Evropská rada. EP jej následně schválí. Každý stát pak nominuje jednoho člena Komise. A europoslanci schválí Komisi jako celek. Jednotlivé resorty, jejichž váha je podstatně odlišná, přiděluje komisařům předseda Komise, zcela sám.

Tato dvě hlasování, která proběhnou v prvním půlroce nového Europarlamentu, jsou jediná dvě hlasování, kdy europoslanec, během celého svého mandátu, může, svojí sedmisetpadesátinovou vahou, ovlivnit fungování EU pozitivně, hlasováním pro něco. Spíše však ovlivní tu stavbu Hyperloopu, protože kandidáti frakcí na předsedu Komise pro volební období 2019–2024 jsou většinou známi již v této chvíli. Ano, před volbami. (Po

volbách se mohou změnit, stejně jako samotné frakce, ale obvykle se to neděje.)

Frakce

A propos frakce. Frakce je pro europoslance všechno. Politiku EP určuje vedení frakcí. Až půjdete k volbám, zapomeňte na to, jakou českou stranu volíte, to jsou mimikry. Záleží jen na tom, jakou volíte evropskou frakci. Pojďme se na ně podívat.

Budete-li volit KDU-ČSL, TOP 09 nebo STAN, volíte EPP, evropské lidovce. Jejich kandidátem je Manfred Weber. To je Jean-Claude Juncker, který není ve tři odpoledne namol. EPP chce EU, jaká je dnes, jenom s přísnou cenzurou, podporou migrace, bez elektráren a benzínových aut. Hodíte-li to ČSSD, volíte PES, evropské socialisty. Frans Timmermans, jejich kandidát, je vůdcem křížové výpravy Bruselu proti Polsku a Maďarsku. PES chtějí z Evropy udělat druhou komunistickou Čínu. Chcete volit ANO? Pak volíte ALDE, evropské liberály. Kandidáty mají tři, největší šance má Guy Verhofstadt. ALDE tlačí na federalizaci a unifikaci EU, či raději celé planety. Silně podporují migraci. Chtějí

Ani Rada, v níž jsou nejvyšší představitelé členských států, nemá v EU zákonodárnou iniciativu. Tu má pouze Evropská komise.

z EU udělat Čínu oligarchicko-korporativistickou. Co Piráti? Ti se hlásí k Evropským pirátům, PPEU. Jejich vizí je Evropa očipovaných klonů řízených centrální umělou inteligencí. Preferujete KSČM? Pak volíte EUL/NGL, evropské komunisty. Jejich ideál? Venezuela! Zelené? Evropským zeleným imponuje Pol Potova Kambodža. Maximálně 30 milionů Evropanů žijících v zemědělských komunách pod vládou ekošaríje. Bičování za snědené vejce, kamenování za neschválené těhotenství. ODS? Tady to začíná být zajímavé, frakce Evropští konzervativci a reformisté, ACRE, chce perestrojku EU, Brusel s lidskou tváří. Jejich kandidátem je... virbl prosím! ...Jan Zahradil.

Existuje šance pro voliče, který chce skutečnou reformu EU? Naštěstí ano, je jí nově vznikající frakce Evropská aliance pro lidi a národy, která má zahrnout evropské euroskeptické strany, jako je AfD, Lega Nord, PiS, Front national a další. K nim by se mohli připojit europoslanci české SPD, Svobodných, SNČR či APČR.

Role europoslanců

Už víme, že europoslanec, který se nestane předsedou Komise, nemůže nic prosadit. Skutečně naprosto nic. Jaká je tedy jeho role? Co může dělat? Je to pět věcí.

Za prvé, Evropský parlament může návrhy Komise blokovat a připomínkovat. Několikrát se stalo, že návrh Komise nebyl přijat. Je poměrně běžné, že europoslanci iniciují úpravy návrhu. Skvrnou na kráse této bohubilé činnosti je fakt, že se poslanci téměř vždy řídí rozhodnutím vedení frakcí, pro které obvykle není prioritní zájem České republiky. Disentují jen zřídka.

Za druhé, europoslanec mluví. Má přístup do médií, především doma. Je z titulu své funkce čestným influencerem. Když čtete, že „poslanec AB zvedl téma XY“, znamená to obvykle, že poslanec AB měl o tématu XY minutový projev na plénu Evropského parlamentu. Tyto projevy ostatní poslanci neposlouchají a nezajímají je. Ale někdy se dostanou do médií

a na sociální síť.

Za třetí, europoslanec přijímá rezoluce, podepisuje petice a píše dopisy. Mnozí poslanci se angažují v různých mezinárodních kauzách. Mezi těmi českými v tomto vyniká Tomáš Zdechovský, který se zastal paní Michalákové, ale i pronásledovaných křesťanů v Brunei a mnohých dalších.

Za čtvrté, europoslanec létá. Má slušný budget na cestování. To mu umožňuje být neformálním ambasadorem své země v cizině a provozovat účinný networking. Nebo pomoci sobě – jako Jan Zahradil, který se i díky tomu stal předsedou a kandidátem frakce ACRE. Což není vůbec malý úspěch! U nás si to málo uvědomujeme, ale Věra Jourová – které jako komisařce Juncker přidělil, snad díky osobním sympatiím, zásadní resort – a Jan Zahradil patří k nejvlivnějším lidem v Bruselu. EU je coby byrokraticko-lobbistická struktura řízená několika desítkami lidí, z čehož asi deset je volených. Tito dva Češi k této elitě patří a mají stokrát větší skutečný vliv, než všichni ostatní čeští europoslanci dohromady.

Za páté – a to je nejdůležitější bod – europoslanec poskytuje EU zdání demokratické legitimacy. Je fikovým listem, který zakrývá nahotu obvykle nazývanou demokratickým deficitem, což v praxi znamená, že se impérium Dartha Vadera jeví jako Athény v rozkvětu demokracie. Hlavním úkolem europoslance je hájit Unii doma, ve své zemi.

Europoslanec je smutná postava, kterou nelze srovnávat s poslancem demokratického státu. Přesto ale může být důležité volit ty správné.

David Petrla

David Petrla, manažer a publicista

TRADICE OTCŮ

Z velikonoční homilie biskupa Melitona ze Sard: Obětovaný Beránek nás vyrval ze smrti k životu

Proroci předpověděli mnoho o velikonočním tajemství, kterým je Kristus. *Jemu buď sláva na věčné věky. Amen.* Přišel z nebe na zem kvůli trpícímu člověku. Toho si oblékl v panenském lůně a jako člověk přišel na svět. Skrze tělo podrobené utrpení na sebe vzal utrpení trpícího člověka a tělesná utrpení zničil. A duchem, který nemohl zemřít, usmrtil vraždou smrt.

Byl přiveden jako beránek a zabit jako ovce. Vysvobodil nás z poddanství světa jako z Egypta a zachránil nás z ďábelského otroctví jako z ruky faraónovy. Pečetí vlastního Ducha označil naše duše a pečetí své krve údy našeho těla.

Kristus je ten, který zahanbil smrt a ďábla zanechal v nářku jako Mojžíš faraóna. On je ten, který zasadil ránu nepravosti a nespravedlnost odsoudil k neplodnosti tak jako Mojžíš Egypt.

Kristus je ten, který nás vyrval z otroctví ke svobodě i z temnoty ke světlu, ze smrti k životu, z tyranie k věčnému království. Učinil z nás nové kněžstvo a lid vyvolený navěky. Kristus je velikonoční Beránek naší spásy.

Kristus je ten, který v mnohých mnoho vytrpěl: v Ábelovi byl zavražděn, v Izákovi mu byly svázány nohy, v Jakubovi musel pobývat v cizině, v Josefovi byl prodán, v Mojžíšovi jako dítě odložen, v beránkovi zabit, v Davidovi pronásledován, v prorocích zneuctěn.

Kristus je ten, který se v Panně stal člověkem, který byl pověšen na dřevo a pohřben do země, který vstal z mrtvých a vystoupil do výšin nebes.

Kristus je ten nový beránek, který neotevřel ústa, ten beránek zabitý, narozený z Marie, krásné ovečky. On je ten, který byl vyhnán ze stáda a vlečen na porážku, který byl večer obětován a v noci pohřben; ten, kterému nebyly na dřevě zlámány kosti a pod zemí se nerozpadl v prach; ten, který vstal z mrtvých a vzkřísil člověka z nejhlubšího hrobu.

Římskokatolická farnost Klášterec nad Orlicí

a

Sdružení Anny Bohuslavy Tomanové

srdečně zvou na setkání přátel

Anny Bohuslavy Tomanové

dne 8. června 2019 v Klášterci nad Orlicí

Téma: Anička, manželství a rodina

Opět chceme připomenout téma manželství a rodiny zejména v době, kdy je tradiční rodina napadána za všech stran – homosexuální lobby, genderovou ideologií v podobě tzv. Istanbulské úmluvy a náš parlament se zdráhá ústavně zakotvit manželství jako svazek muže a ženy. Chceme vyzdvihnout i obětavé plnění stavovských povinností v rámci rodiny.

Naše stigmatizovaná trpitelka Anička Tomanová (1907 - 1957), jež své utrpení nemocí a Kristových ran obětovala za kněze, národ, mládež i rodiny, sama hojně využívala dobrodiní rodiny, z níž vzešla, a láskyplně se zapojovala do jejího chodu jako dcera, sestra a později i teta, může být světlem a příkladem i pro současné rodiny a manželství, ohrožené i uvnitř Církve duchem rozvratu.

Hlavní host setkání:

J. M. Michael Josef Pojezdný OPraem – emeritní opat strahovský

Program setkání:

10.00 mše svatá ve starobylém kláštereckém kostele Nejsvětější Trojice

- pobožnost u hrobu Anny B. Tomanové
- společné občerstvení v místní sokolovně
- katecheze
- svědectví o přimluvách Aničky
- informace ze Sdružení
- svátostné požehnání

Předpokládáný konec setkání je asi v 17.00 hod.

Přijďte podpořit ve spojení s Aničkou své duchovní úsilí i obnovu našeho národa a Církve a prožít, že „obec věřících má jedno srdce a jednu duši v Bohu“!

Zájemci o zajištění dopravy od vlaku či linkového autobusu (Žamberk, Letohrad, příp. Ústí nad Orlicí) a zpět se mohou obrátit na pana Jaroslava Kubička na tel. 732 662 893.

Poutní autobus z Prahy organizuje paní Blanka Polívková, tel. 728 037 007.

MORALISTA HAIDT: UNIVERZITY ROZMAZLUJÍ STUDENTY A CHRÁNÍ JE PŘED „NEBEZPEČNÝMI“ IDEAMI

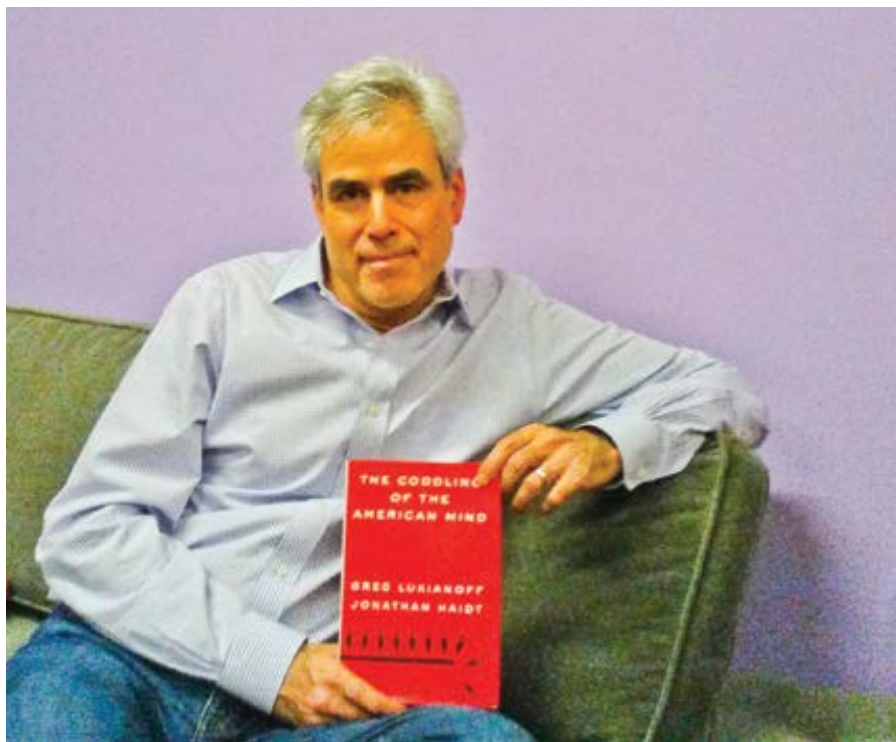
“Akademické disciplíny nebudou produkovat spolehlivé výsledky o zpolitizovaných tématech, pokud se odstrašuje nebo zostuzuje disent nebo kritika a chybí názorová různorodost...Američané patří k těm nejlepším, pokud jde o přílišnou obranu svých dětí,” říká Jonathan Haidt z New York University.

Výzkum morální psychologie ho přivedl z liberálního postoje k umírněné pozici, o čemž napsal knihu, která v češtině vyšla jako *Morálka lidské mysli: Proč lidstvo rozděluje politika a náboženství*. V rozhovoru, který nám poskytl ve své pracovně, naznačuje, jak dobré úmysly a zlé myšlenky připravují generaci na úpadek.

Jak se projevuje dominantní světonázor na univerzitách?

Například gender rozdíly („gender disparities“). Většina lidí v oborech STEM (věda, technika, inženýrství, matematika) jsou spíše muži. Proč? Bylo by skvělé mít otevřenou diskusi, neboť je mnoho hypotéz a diskriminace je jednou z nich. Ženy mají většinu téměř v každém oboru v této zemi. Jeden z důvodů, proč jsou menšinou ve STEM, je ten, že prenatální hormony mění dětská přání, a tak kluci i holky rádi dělají rozdílné věci. Je na to spousta důkazů u zvířat i lidí. Myslíte, že je v pořádku tohle říct v diskusi? Lidé často mají strach. Mnoho lidí si to v debatě může myslet, ale pokud to nikdo neřekne, všichni vyjdou ven z místnosti s tím, že všichni si myslí, že vysvětlení je sexismus.

Existuje studie odhalující preferenci v náboru žen v technických oborech v poměru 2:1. Chtějí najmout ženy a posledních 20 let se o to skutečně snažili, čili když přijde kvalifikovaná žena na konkurz, pozvou radši ji než muže. Ale rozdíl tam stále je. Co si myslíte, že se stalo, když studii publikovali? Slavilo se nebo byli lidé šťastni, že, oh, možná není diskriminace žen ve STEM? Samozřejmě, že ne. Řádili a uráželi, protože tohle ne-

Jonathan Haidt. Foto: Bohumil Petřík

Ženy mají většinu téměř v každém oboru v této zemi. Jeden z důvodů, proč jsou menšinou ve STEM, je ten, že prenatální hormony mění dětská přání, a tak kluci i holky rádi dělají rozdílné věci.

může být pravda... Je to proto, že lidé zastávají ideologický názor, podle kterého je Amerika produktem nátlaku a všechny instituce byly založeny bílými muži a ty mají držet každého pod pokličkou, čili když studie ukáže, že obory STEM preferují ženy při náboru, musí být nesprávná.

Takhle akademie nefunguje, tohle je ideologie.

Proto jste založili Heterodoxní akademii. Má úspěch?

Přitáhli jsme pozornost k otázce nepřátelské atmosféry vůči lidem, kteří ne-

Foto: Headway / Unsplash

Jelikož neshoda a argumentování jsou obecně nepříjemné, když to děláte v komunitě důvěry, je tady šance, že lidé budou slušní a že se něco naučí.

zapadají do dominantní politiky a na potřebu názorové různorodosti – již se o tom mluví. Jako s jakoukoliv diskriminací, začíná to zvyšováním povědomí a identifikací problému. Obecně neargumentujeme morálkou, ale vědeckou kvalitou.

Ve studentském listu Columbia University byla statistika, že nový ročník je z 81% liberální, sotva 6% konzervativní a zbytek je někde uprostřed. Mladí lidé jsou spíše liberální, ne?

Ano, ale ne v takém poměru jako je to u evidentně levicově tíhnoucí Columbia University. Politické zaměření studentů mě netrápí až tak jako u učitelů a vedení. Pokud jsou studenti vystaveni souboru myšlenek, budou bystřejší, připraveni žít v demokracii a pracovat ve firmě, kde někdo nevolil tak jako oni. Pokud těmto ideám nejsou vystaveni, přítomnost přednášejícího z opačného tábora je důvod na protest a na zákaz přednášet a studenti se naučí, že druhá strana je tak nenávidná, že se jí musí odebrat prostor vyjádřit se. Pak studenti nejsou připravováni žít v demokracii.

Opět, není přirozené, že univerzity jsou víc liberální?

Ano. Udělal jsem s jinými psychology studii s názvem *Politická diverzita zlepšuje sociálně psychologickou vědu*. Ukazujeme, že akademické prostředí vždy tíhlo nalevo, ale v poměru 2:1 a mezi roky 1990 a 2010 se poměr profesorů zvýšil na 5:1, ale to zahrnuje dentální, agrární a inženýrské obory. Hlavní oblast humanitních a sociálních věd je typicky v poměru 10:1, jenom ekonomie je nejméně balancována v poměru 4:1 zleva doprava. V mém oboru, psychologii, je to kolem 20:1. Čili na každého konzervativního profesora angličtiny připadá 30 nebo 40 levicových profesorů. Nezajímá mě rovnováha, ale ortodoxie – když se student bojí zeptat profesora kvůli společenským důsledkům. To je zlé pro studenty a pro obory, přináší to univerzitě hanbu.

Naopak církve jsou podle vás vhodná místa pro klidné a prospěšné debaty. Jak to?

Jelikož neshoda a argumentování jsou obecně nepříjemné, když to děláte v komunitě důvěry, kde jsou členové vzájem-

ně provázáni a odpovědní za svá slova, je tady šance, že lidé budou slušní a že se něco naučí. Konverzace s neznámými lidmi na ulici nebo internetu, kde vystupují anonymně, jsou často ošklivé, útočné atd. Nevěřím v debaty pro debaty samotné; je prospěšné, když se dějí v komunitě a univerzity by měli být takovými místy.

Italský komunista Antonio Gramsci psal o Pochodu institucemi, kde se univerzity mají stát důležitým prostorem pro uplatnění jejich myšlenek. Děje se to?

Nevěřím konspiračním teoriím, tak nevím, jestli někdy existoval koordinovaný plán nebo jestli někdo následoval jeho návrh, ale stalo se to doopravdy? Ano. Mark Lilla z Columbia University o tom psal a nemožno zpochybnit jeho postřeh, že levice a Demokratická strana – strana pracujících, dělníků a farmářů – se stala stranou intelektuálů a kreativců. Říká, že pro demokraty bylo velice zlé stáhnout se na univerzity a udělat z nich svou pevnost – a řekl bych, že to bylo zlé taky pro univerzity.

Minulý rok bylo 50. výročí studentské revoluce v USA a na jiných západoevropských univerzitách. Je současný stav na vysokých školách důsledkem těchto protestů?

Politická korektnost přichází ve vlnách, byla tady velká politická akce a pozornost vůči slově v 60-tých letech, ale tehdy bojovali proti gigantickým případům nespravedlnosti ve Vietnamu a když bili protagonisty hnutí za občanské svobody. Čili ano, byl tady revoluční duch, ale pak se vytratil, i když pak byli další vlny. Univerzity patří k nejméně protirasistickým a progresivním institucím v zemi a protest se děje zejména na těch nejpokrokovějších, tedy je to výraz morálního světónázoru a ne volání po revoluci. Jak říkáme v knize, tady a teď jde o nový morální řád, který vidí idey, slova a knihy ne optikou dobré a špatné, ale optikou bezpečné a nebezpečné a to je velice zlé a neslučitelné s misí univerzity.

Když studenti a učitelé vidí univerzitu jako politickou instituci, která má měnit svět, není to slučitelné s jejím telosem nebo pravdou.

Uvádíte, že kniha *Americká milost: Jak nás náboženství rozděluje a spájí (American Grace: How Religion Divides and Unites Us)* ukazuje, že členové církevních kongregací jsou více štědrější a angažovaní. Jak můžeme studenty motivovat, aby byli víc angažovaní?

Je velice důležité mít na mysli „telos“ nebo účel institucí. Náboženská kongregace je postavena na uctívání Boha, ale v praxi taky v mnohém slouží své komunitě. Církev nebo synagoga mají tendenci pěstovat vzájemnou pomoc členům a dělat obecné dobro ve městě. Když se je zaměřena na vydělávání peněz, stipendia nebo vzdělání, bylo by to podivné. Naopak univerzita není postavena na tom, že pomáhá městu nebo studentům ve smyslu terapie nebo štěstí, ale na vzdělání a výzkumu. Když studenti a učitelé vidí univerzitu jako politickou instituci, která má měnit svět, není to slučitelné s jejím telosem nebo pravdou. Takže já nejsem pro angažování studentů, aby byli víc aktivní. Na to mají zbytek života, ale jenom několik let na rozvoj myslí na univerzitě, aby se co nejvíc naučili.

Jsem pro návrat k staršímu modelu, jaksi Slonovinová věž, protože je speci-

álním místem mimo veřejného náměstí, ve které uvažujeme o všech ideách a nesnaží se svět měnit, ale pochopit jej. Pochopení a změna světa jsou slučitelné, pokud se předně zaměříte na to první. Naneštěstí mnoho aktivistických studentů se spíše zaměří na změnu bez toho, že by se příliš snažili porozumět a tak mají tendenci přesazovat politiky, které v nejlepším případě nefungují a v tom horším věci ještě zhorší.

Přednášíte na obchodní škole Newyorské univerzity. Jak se tenhle postoj projevuje v byznysu?

Byznys komunita nehledá pravdu, ale je postavena na tom, že vytváří produkt nebo službu, za kterou budou klienti ochotni platit. Tradičně existovala v amerických korporacích idea, že zanecháte své hodnoty u dveří a nezáleží na tom, jaké jsou vaše náboženství, rasa, ale na tom, že uvnitř budovy máte společný cíl jako tým. Poslední generace jako „Millennials“ přemýšlejí takhle: přines sebe do práce, neměl bys zanechat svoje hodnoty, hobby, metody u dveří. Práce může přijít domů a naopak. To zní pro mladé lidi hezky, ale v čase rostoucí politické polarizace to není proveditelné.

Pokud část vašeho celého já nenávidí Donalda Trumpa, přinášíte to na pracoviště, a když váš kolega hlasoval pro Trumpa, pak vy a váš šéf máte problém.

Moje kniha je o tom, co se stalo dětem narozeným po roce 1994, čili generace Z. Na univerzitu přišli v roce 2013 a tehdy přišla nová morálka bezpečí („safetyism“). Nejprve promovali v květnu roku 2017, vstoupili do korporátního světa v létě a od té doby slyším mnoho příběhů o tom, jak mladí zaměstnanci řadí, když někdo vtípkuje nebo použije slovo, které se jim nelíbí. Začínáme vidět, že univerzitní normy se přenášejí do korporátního prostředí a korporace se obecně přizpůsobují, nepříčí se, ale říkají, že vyšetříme nebo potrestáme osobu, která rozhněvala mladé zaměstnance.

Příští dva roky budou důležitým obdobím, kdy se korporátní Amerika rozhodne, jaká bude její odpověď na tuhle novou morální kulturu bezpečí. Nebude slučitelná s úspěchem v byznysu, neboť vede k častým konfliktům uvnitř firem.

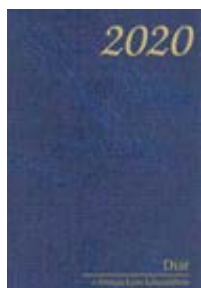
Bohumil Petřík

Mgr. Bohumil Petřík, novinář

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Silvano Fausti: Nad evangeliem podle Marka

Kniha italského jezuita Silvana Faustiho je plodem dvacetileté zkušenosti s hlásáním evangelia. Jejím záměrem je pomoci čtenáři proniknout do tajemství Slova, jež se stalo tělem, a tak vstoupit do hlubšího dialogu s Ježíšem Kristem.

3. dotisk, váz., 480 s., 495 Kč

Kapesní diář na rok 2020 s liturgickým kalendářem

Ke každému dni je uveden církevní a občanský svátek, odkaz na denní modlitbu církve a na liturgické texty, antifona k žalmu.

Brož., 144 s., 95 Kč

TADY V PRŮVODU JSOU TY LIDI HEZČÍ

Ještě pořád jsme ve velikonoční době, a tak si uvědomujeme, že lidský život dostal nabídku věčné existence. Jak to jednou bude s naším oslaveným tělem, na to jsme mnozí velmi zvědaví. Úcta k ostatkům mrtvých dostává zabrat, ostatně to vidíme už jen na mizivém počtu pohřbů, konkrétně těch mimo kremační pece nejvíce.

V USA už došli ale o kousek dál. V rámci ekologické agendy bylo ve státě Washington vyhodnoceno, že zplodiny z kremací je třeba výrazně omezit. Tamní guvernér Jay Inslee, demokrat, který si za svůj politický cíl vytyčil ekologickou agendu a boj proti změnám klimatu, vymyslel spolu s aktivistkou Katrin Spadeovou, že tělo zesnulého se změní na mulčovací kůru. Jak? Uloží se do uzavřené vany s vojtěškou, hoblinami a slámou, vše se zahřeje na 55 stupňů Celsia a vše se hygienicky rozloží na to, čím si pak máme posypat zahrádky.

Jistě, je v tom dojemný zájem o ekologii, na kterém samotném nic špatného není. Ale je to taky slušný byznys. Spadeová chce účtovat za rozložení těla 5 500 dolarů (téměř 127 000 Kč). I když pohřeb do země vyjde na něco kolem sedmi tisíc, je kremace skoro o polovinu levnější.

„Občané Washingtonu cítí ekologicky, zvláště když jim Spadeová lyricky říká, že se ‚rozloží stejně jako listí a větve v lese nebo čipmankové. Jak to bude například s lebkou, řečeno nikde nebylo. Jeden zásadní rozdíl proti kremaci tady však rozhodně je. Popel z kremace nemůže sloužit novému životu, tedy přízemně řečeno jako hnojivo, protože je zbaven všech potřebných látek. Je to jen prach. Nový zákon také umožní, aby se lidé ve Washingtonu nechali rozpustit v louhu, ale to už mají i v devatenácti jiných amerických státech. Lidí je totiž hodně, ledovce tají a ekologické zděšení sílí. A to má v roce 2037 umírat ročně

Národní pochod pro život a rodinu 27. 4. 2019. Foto: Hnutí Pro život ČR

o milion Američanů víc než teď“, uvedl server *iDnes.cz*.

Asi jste mnozí zaznamenali mediální odezvy na Národní pochod pro život a rodinu. Byla různorodá, sem tam i velmi vtipná. „Příznivci potratů“ (jak se sami nazývají) zkusili kritiku přes peníze, na to Matyáš Zrno v *Konzervativních novinách* reagoval odkrytím manipulace: „Když pomíneme fakt, že biskupové investují do tuzemských konzervativních organizací nanejvýš své požehnaní a Američané možná dobře míněnou radu, prozradím veřejné tajemství, že skoro veškeré příjmy Hnutí Pro život ČR jsou od drobných tuzemských dárců. O grantech a finanční podpoře korporací, jaké mají Jsme fér (v případě Jsme fér na základě odpovědi pro Týdeník Echo to bylo 12 914 176 Kč, z toho 4.4 mil. Kč z evropských fondů) nebo Prague Pride, si mohou nechat jenom zdát. Stejně jako o státních penězích, které získal třeba A2larm (ve výši 24 milionů korun).“

Novináři hledající kritickou senzaci neměli ale vlastně moc o čem psát, proto-

že desetitisícová manifestace byla jednoduše krásná. Alexandr Vondra okomentoval pro *Konzervativní noviny* chování, hesla a konečně i vizuál asi padesáti anarchistů, kteří se snažili zatarasit rodinám cestu centrem města takto: „Když se na ně podívám, tak tady v průvodu jsou ty lidi prostě nějak hezčí...“

Sociální sítě zaplavila vlnka trvající asi 3 dny o tom, že děti seděly na pomníku letců RAF a svačily. Hnutí Pro život ČR to tamtéž okomentovalo takto: „Čeští letci obětovali své životy za to, aby naše děti mohly žít ve svobodě. Ano, pieta je důležitá. Ale není důležitější, aby 18 tisíc dětí, které jen v loňském roce bylo potraceno, dostalo šanci? Rodiče z celé ČR se do Prahy vydali i se svými dětmi, aby se nenarozeneých zastali. Mnozí vstávali s dětmi před čtvrtou hodinou ranní, obětovali pohodlí, nesli je hodi-ny na rukou, riskovali útoky anarchistů. A vy po nás chcete, abychom se za ně omlouvali? Nezlobte se, ale museli bychom se hanbou propadnout.“

-zd-